

# КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

## СИЛАБУС

### навчальної дисципліни «ІНОЗЕМНА МОВА»

#### КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

<b>Викладач (-і)</b>	Бабенко Катерина Павлівна
<b>Контактний тел.</b>	+38061-787-48-80
<b>Е-mail:</b>	babenkoekaterina47@gmail.com
<b>Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ</b>	<a href="http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/">http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/</a>
<b>Консультації</b>	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 611, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ <a href="http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php">http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message/index.php</a>

#### АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Іноземна мова» є обов'язковою для аспірантів спеціальності 081 Право.

Вихідним положенням даної дисципліни є формування у здобувачів здатності готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи іноземною мовою в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення, а також здатності володіти професійною іноземною мовою, вільно сприймати, обробляти та відтворювати інформацію іноземною мовою на загальні та фахові теми.

Курс передбачає формування у здобувачів навичок вільного володіння іноземною мовою як засобом спілкування в професійно-орієнтованих сферах комунікації, підвищення рівня лінгвістичної компетенції в професійній сфері, використання іншомовних матеріалів для підготовки й узагальнення результатів науково-дослідної роботи, участі у грантових проектах. Передбачається, що вивчення англійської мови в обсязі, запропонованому програмою, повинно сформувати у здобувачі вищої освіти загальні та професійно орієнтовані комунікативні компетентності (лінгвістичної, соціолінгвістичної і прагматичної) для забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі на рівні «Незалежний користувач» (B2).

Практична цінність отриманих здобувачами знань та компетентностей убачається в здатності володіти іноземною мовою для професійного представлення результатів наукових досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, мати досвід практичного використання іноземної мови у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, практичні заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій (інтерактивних, бінарних, квазіпрофесійних, проблемних тощо).

Практичні заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема андрагогічних установок на використання життєвого та професійного досвіду майбутніх докторів філософії під час розв'язання навчальних завдань.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять. Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі. Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу (шляхом тренувальних вправ на сайті підтримки навчальних програм Класичного приватного університету або підібраних викладачем індивідуальних завдань з різних видів діяльності, зокрема, «reading» – читання, «listening», «writing», «speaking», «pronunciation», «grammar», «vocabulary») в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Засвоєння навчального матеріалу та подальше напрацювання необхідних поведінкових, мисленневих та інструментальних патернів відбувається також під час педагогічної практики і перевіряється не тільки у формі усної фахової співбесіди і виконання квазіпрофесійних завдань, а й під час підсумкової практичної демонстрації здобувачами необхідних і достатніх елементів педагогічної техніки, вияву якісних вокальних характеристик мовлення, невербальної поведінки на різних етапах атестаційного процесу, зокрема й під час захисту дисертаційної роботи в спеціалізованій вченій раді.

Семестровий контроль після завершення 1-3 семестру здійснюється у формі заліку, у 4 семестрі - екзамен.

### ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 90 год., у т. ч. 32 години аудиторних занять і 58 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 3.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
9	270	96	48		48	174

### ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
2021/2022	1-2	1-4	загальна	нормативна

### МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета навчальної дисципліни** – формування у майбутніх докторів філософії визначених складових інтегральної, загальної та специфічної компетентності в межах спеціальності 081 Право, змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок англійської комунікації у всіх видах мовленнєвої діяльності.

## **ЗАПЛАНОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**

### **Загальні компетентності:**

ЗК 6. Здатність розуміння іншомовних професійних текстів, використання іноземної мови для представлення наукових результатів в усній та письмовій формі та для спілкування в міжнародному загальному, науковому і професійному середовищі.

ЗК 7. Здатність до науково-організаційної діяльності і співпраці в межах фахової спільноти.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 12. Здатність доказово й обґрунтовано викладати результати власного дослідження усно і письмово.

### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:**

СК 8. Здатність збирати, аналізувати та систематизувати законодавство, що складає нормативну базу дисертації в галузі приватного і публічного права, кримінального, адміністративного та інших галузей права, виявляти його прогалини та суперечності, формулювати власну позицію, спрямовану на їх подолання.

СК 13. Здатність брати участь у критичному діалозі у сфері правових досліджень, міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.

СК 14. Здатність до міждисциплінарної взаємодії та вміння співпрацювати в команді з представниками інших професійних галузей.

### **Програмні результати навчання:**

ПРН 6. Вміння проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів (зокрема і іноземною мовою) в сфері обраної спеціальності, виявляти теоретичні та практичні проблеми, а також дискусійні питання в сфері конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у сфері юридичних наук.

ПРН 9. Аналізувати та систематизувати здобутки різних типів шкіл і напрямів праворозуміння та синтезувати і використовувати їх у власних наукових дослідженнях.

ПРН 10. Володіти навичками осмислення і виявлення складних проблем сучасної правової науки та практики, застосовувати набуті теоретичні знання до розв'язання конкретних юридичних проблем, виокремлювати стратегічні пріоритети розвитку національної правової науки з урахуванням світового досвіду загальноцивілізаційних перетворень.

ПРН 16. Вміння спілкуватися (зокрема і іноземною мовою) в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності з метою обговорення дискусійних питань, результатів досліджень, узгодження дій і спільної роботи на конференціях, симпозіумах, наукових семінарах, доводити результати досліджень та інновацій до колег, публічно представляти, захищати результати своїх досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовувати сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження.

## ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тема	кількість практичних годин	Завдання для самостійної роботи
<b>Семестр 1.</b>		
Модуль 1. Академічні цінності.		
Тема 1. Теорія і конфлікт поколінь. Планування й прогнозування.	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> <li>3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення</li> <li>4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей</li> </ol>
Тема 2. Соціальні проблеми дослідницької сфери.	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> <li>3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення</li> <li>4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей</li> </ol>
Модуль 2. Принципи сучасної освіти		
Тема 1. Сучасна освіта в Україні та закордоном.	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> <li>3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення</li> <li>4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей</li> </ol>
Тема 2. Освітні проєкти, гранти та творчі конкурси	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> <li>3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення</li> <li>4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей</li> </ol>
Усього	32	
Залік		Лексичний тест Усне обговорення теми (на вибір)

Назва змістових модулів та тема	кількість практичних годин	Завдання для самостійної роботи
<b>Семестр 2.</b>		
Модуль 1. Наративи та їх різновиди.		
Тема 1. Лексичні та граматичні аспекти наративів	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> <li>3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення</li> <li>4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей</li> </ol>
Тема 2. Прагматичні аспекти наративів	8	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин)</li> <li>2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу</li> </ol>

		3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 2. Академічний дискурс.		
Тема 1. Стилї та жанри наукового дискурсу.	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Особливості академічного дискурсу	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Усього	32	
Залік		Лексичний тест Усне обговорення теми (на вибір)

Назва змістових модулів та тема	кількість практичних годин	Завдання для самостійної роботи
<b>Семестр 3</b>		
Модуль 1. Пошук, обробка та компресія наукової інформації з аутентичних джерел		
Тема 1. Стилїстичні особливості наукової презентації. Складання презентацій англійською мовою.	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Стилїстичні особливості тез на наукову конференцію. Складання тез англійською мовою.	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Модуль 2. Академічне та професійне спілкування		
Тема 1. Написання резюме, супровідного листа, мотиваційного листа. Правила оформлення бібліографії та посилань на джерела інформації (в Європі та Україні)	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Виконання індивідуального завдання та підготовка до практичного обговорення: 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Тема 2. Термінологічний	8	1. Перегляд лекційного матеріалу (20 хвилин) 2. Опрацювання нерозглянутих на лекції питань з використанням

госарій за фахом. Написання анотації англійською мовою до дисертаційної роботи		рекомендованої літератури та відеоматеріалу 3. Захист проєкту 4. Рефлексія та пошук корисних в контексті дисертаційного дослідження ідей
Усього	32	
Залік		Лексичний тест Усне обговорення теми власного наукового дослідження англійською мовою із дотриманням академічного стилю викладення та вокабуляру (усна доповідь).

Назва змістових модулів та тема	кількість практичних годин	Завдання для самостійної роботи
<b>Семестр 4.</b>		
Модуль 1. Підготовка до міжнародного іспитів (CEFR B2): аудіювання, читання		
Тема 1. Тести множинного вибору: навичка розуміння загального змісту короткого усного повідомлення	8	Диктант: сприйняття на слух та письмове оформлення усного повідомлення з дотриманням орфоепічних норм.
Тема 2. Заповнення пропусків: розуміння головної ідеї, мети та структури тексту.	8	Тести множинного вибору: розуміння ключових ідей письмового тексту середнього обсягу
Модуль 2. Підготовка до міжнародного іспитів (CEFR B2): письмо, говоріння		
Тема 1. Написання короткого текстового повідомлення про власний досвід, актуальні чи уявні події	8	Типи листів: структура та кліше. Типи ессе: Структура та кліше.
Тема 2. Дискусія, обговорення проблем: аргументація за та проти.	8	Види схематичної репрезентації даних: діаграми, графіки, таблиці. Опис графічного образу. Порівняння та опис, інтерпретація конкретного аспекту графічного образу
Усього	32	
Екзамен		Лексичний тест Складання презентації за темою власного наукового дослідження англійською мовою із дотриманням академічного стилю викладення та вокабуляру (усна доповідь).

## ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» використовуються підсумковий семестровий та поточний контроль.

Поточний контроль – здійснюється на практичних заняттях шляхом включеного спостереження викладачів за навчальною, навчально-професійною, квазіпрофесійною діяльністю здобувачів, під час якої фіксується ступінь вияву визначених компетентностей або їх складових. Зокрема це стосується інтенсивності та якості участі здобувачів в обговоренні питань, що стосуються сфери його наукових та освітньо-педагогічних інтересів, демонстрації ними власного авторитета, креативності, самодостатності, критичності мислення, добросовісності й відданості своїй справі, користуючись уніфікованими критеріями оцінювання (далі в таблиці «Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС).

За змістом, процедура контролю включає латентну перевірку ступеня засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплює тему лекційного та практичного заняття, але має особистісно зорієнтований, прозорий, фасилітуючий і коректний характер.

Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі захисту індивідуального проєкту, що пов'язує наукову роботу здобувача з дисципліною шляхом визначення ступеня досягнення майбутнім доктором філософії запланованих результатів навчання, а саме складових інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей.

Для підсумкового оцінювання слухачів використовуються, як правило, останні практичні заняття, під час яких захищається індивідуальний проєкт (реферат), сутність якого полягає у демонстрації екстраполяції здобутих результатів навчання в практику науково-дослідної та професійної діяльності здобувача. При цьому, викладач обговорює підсумкову оцінку, надаючи факти та аргументи щодо ступеню сформованості визначених в дисципліні компетентностей у здобувача, зокрема знань, умінь, практичних навичок, ціннісних установок та способів мислення.

Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS. До нарахованих протягом семестру балів додаються результати підсумкового семестрового контролю.

## РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

### 1 семестр

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		30
	Усне опитування за матеріалом Теми 1	15
	Усне опитування за матеріалом Теми 2	15
Змістовий модуль 2		30
	Проект «Порівняльний аналіз структури та принципів сучасної освіти в Україні та закордоном»	20
	Письмова робота: заповнення анкети на отримання грантів	10
Залік		40
Підсумкова оцінка		100

### 2 семестр

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		30
	Лексичний тест за матеріалом Теми 1	15
	Усне опитування за матеріалом Теми 2	15
Змістовий модуль 2		30
	Лексичний тест за матеріалом Теми 1	10
	Критичний аналіз фахової наукової статті	20
Залік		40
Підсумкова оцінка		100

### 3 семестр

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		30
	Скласти фахову презентацію англійською мовою	15
	Скласти тези на наукову конференцію	15
Змістовий модуль 2		30
	Написання мотиваційного листа англійською мовою (тема на вибір обсяг 200 слів)	20
	Написання анотації англійською мовою до дисертаційної роботи	10
Залік		40
Підсумкова оцінка		100

### 4 семестр

Змістові модулі	Види контролю	Максимальний бал
Змістовий модуль 1		30
	Виконання вправ на розуміння прослуханого тексту	15
	Виконання вправ на розуміння прочитаного тексту	15
Змістовий модуль 2		30
	Написати аргументований лист наукового плану (тема на вибір)	20
	Описати графіки англійською мовою	10
Екзамен		40
Підсумкова оцінка		100

**Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	Добре/ зараховано
75-81	C	Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	Задовільно/ зараховано
60-66	E	Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
		інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Базова

1. Денисюк Н. Р., Кухарська В. Б., Плавуцька І. Р., Федак С. А. Навчально-довідковий посібник з англійської мови для аспірантів. Тернопіль: 2016. 124 с.
2. Ігнатенко Л. О. Практичні завдання з граматики навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова» для студентів 3-5 курсів усіх напрямів підготовки, аспірантів і здобувачів усіх спеціальностей усіх форм навчання. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 32 с.
3. Лисица Н. М., Ігнатенко Л. А. Практические задания по грамматике курса «Английский язык» для аспирантов и соискателей всех форм обучения. Харків: Изд. ХГЗУ, 2014. 36 с.
4. Тренувальні вправи, завдання та тести з навчальної дисципліни "Ділова англійська мова" для аспірантів усіх форм навчання/ укл. Л. О. Ігнатенко, І. О. Решетняк. - Х. :Вид. ХНЕУ, 2013-32 с.
5. Malcolm Mann. Destination B2 / Mann M., Taylor-Knowles S. – Macmillan. – 255 p.
6. David Cotton, David Falvey, Simon Kent. Market Leader Upper Intermediate Coursebook. Longman, 2006. Business & Economics. – 176 p.
7. Ніколенко А.Г. Speak Up: навч. посіб. – К.: «Слово», 2003. – 387 с.
8. Michael Swan, Catherine Walter How English Works. A Grammar Practice Book. Oxford, 1997. 363 p.
9. Mark Skipper. Advanced Grammar and Vocabulary. Express Publishing, 2002. 237 p.
10. Mascull B. Business Vocabulary in Use / Bill Mascull. – Cambridge University Press, 2002. – 174 p.
11. Murphy R. English Grammar in Use / R. Murphy. – Cambridge University Press, 1994. – 294 p.
12. BEC Higher: Practice Tests from the University of Cambridge local examination syndicate. – Cambridge: Cambridge University Press, 1996. – 111 p.

### **Допоміжна**

1. Байбакова І., Гасько О., Федоришина М. Спілкуємося англійською мовою (середній рівень): підручник. Видання п'яте (відредаговане і доповнене). Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2012. 276 с.

2. Голівер Н. О., Шалацька Г. М. Методичні рекомендації з організації самостійної та індивідуальної роботи при вивченні дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для студентів з усіх напрямів підготовки та форм навчання. Кривий Ріг: Видавничий центр КТУ, 2015.

3. Липко З. М., Ковалева А. В. «Test your English» (Vocabulary and grammar) навчальний посібник з тестування лексики та граматики для студентів та аспірантів немовних ВНЗ. Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2005. 120 с.